

Dosarul nr. 2ra-506/22

2-17191142-01-2ra-08042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – A.Mardari

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de SRL “Domulterra”, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, prin intermediul avocatului Dumitru Pavel,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SC “Diazchim” SRL către SC “Domulterra” SRL, SC “Nova Gee” SRL, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, intervenient accesoriu SRL “King Fruit”, cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2022, prin care a fost respins apelul declarat de SC “Domulterra” SRL și SC “Nova Gee” SRL, și cererea de alăturare la apel depusă de Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, și respectiv, menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 10 februarie 2020, corectată prin încheierea din 06 aprilie 2020,

c o n s t a t ă:

La 23 august 2018 SC “Diazchim” SRL a depus cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcurs, către SC “Domulterra” SRL, SC “Nova Gee” SRL, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, intervenient accesoriu SRL “King Fruit”, solicitând: - încasarea în mod solidar de la SC “Domulterra” SRL, Mandatii Aliona, Mandatii Cătălin, Cațer Nicolae și Cațer Sergiu în beneficiul SC “Diazchim” SRL, a penalității în sumă de 169 700 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 55 844, 79 lei; - încasarea în mod solidar de la SC “Nova Gee”, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin în beneficiul SC “Diazchim” SRL, a penalității în sumă de 730 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 6 506, 74 lei; - încasarea în mod solidar de la SC “Domulterra” SRL, SC “Nova Gee” SRL, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin în beneficiul SC “Diazchim” SRL, a cheltuielilor de judecată și anume 50 000 lei cu titlu de taxă de stat, 23 030 lei cu titlu de cheltuieli de executare, 1 500 lei cu titlu de cheltuieli de citare și 26 000 lei cu titlu de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată s-a menționat că, la 21 martie 2016, în

baza relațiilor comerciale dintre SC “Diazchim” SRL și SC “King Fruit” SRL, reclamantul a vândut și eliberat, iar intervenientul accesoriu a procurat și primit marfa (produse de uz fitosanitar și semințe) în sumă de 212 216 lei, 72 bani.

La 31 martie 2016, între SC “Diazchim” SRL, în calitate de Vînzător și SC “King Fruit” SRL, în calitate de Cumpărător, a fost semnat Contractul de vânzare-cumpărare nr. 31/03/2016-01, obiectul căruia l-a constituit obligația reclamantului de a vinde intervenientului accesoriu mărfuri, produse de uz fitosanitar și semințe în cantitatea, sortimentul și prețurile indicate în anexă la Contract.

Potrivit pct. 2.3. din Contract, achitarea urma să fie efectuată conform următorului grafic: - 30% până la 20 noiembrie 2016, - 40% până la 20 decembrie 2016, - 30% până la 10 februarie 2017.

În temeiul Contractului încheiat, în perioada 31 martie 2016 – 01 noiembrie 2016, reclamantul i-a livrat intervenientului accesoriu, marfă în sumă totală de 12 158 960, 74 lei. La rândul său intervenientul accesoriu în perioada 31 martie 2016 – 04 mai 2017, a efectuat achitări în beneficiul reclamantului, în sumă de 5 671 177, 58 lei.

Astfel, la 04 mai 2017, SC “King Fruit” SRL a înregistrat fașă de SC “Diazchim” SRL, o datorie în sumă de 6 699 999,78 lei.

Ulterior, la 31 mai 2017, între SC “King Fruit” SRL, în calitate de Creditor inițial, SC “Domulterra” SRL în calitate de Noul debitor și SC “Diazchim” SRL în calitate de Creditor, a fost semnat Contractul nr. 31/05 în baza căruia SC “Domulterra” SRL a preluat obligațiunea SC “King Fruit” SRL și s-a obligat să achite SC “Diazchim” SRL, datoria în sumă de 2 345 000 lei, care s-a format în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. 31/03/2016-01, până la 01 iulie 2017.

Totodată, potrivit pct. 7 din Contract, părțile au specificat clauza potrivit căreia, în cazul încălcării termenului stabilit în pct. 2 al Contractului, Noul Debitor va achita Creditorului o penalitate în valoare de 0,2% din valoarea datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Cu toate acestea, SC “Domulterra” SRL nu și-a onorat obligațiunile asumate.

La aceeași dată, între SC “King Fruit” SRL, în calitate de Creditor inițial, SC “Nova Gee” SRL în calitate de Noul debitor și SC “Diazchim” SRL în calitate de Creditor, a fost semnat Contractul nr. 31/1/05 în baza căruia SC “Nova Gee” SRL a preluat obligațiunea SC “King Fruit” SRL și s-a obligat să achite SC “Diazchim” SRL, datoria în sumă de 952 804, 69 lei, în 2 (două rate) și anume: - 476 406, 69 lei până la 01 iulie 2017; - 476 402 lei până la 30 august 2017.

În pofida obligațiunilor asumate, SC “Nova Gee” SRL și-a respectat doar în parte obligațiunile asumate, achitând în perioada 28 iunie 2017 – 30 iunie 2017, suma de 469 102, 62 lei, restanța la prima rată constituind 7 300, 07 lei, iar a doua rată în cuantum de 476 402 lei, nici nu a fost achitată.

Totodată, potrivit pct. 7 din Contract, părțile au specificat clauza potrivit căreia, în cazul încălcării termenului stabilit în pct. 2 al Contractului, Noul Debitor va achita Creditorului o penalitate în valoare de 0,2% din valoarea datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

În altă ordine de idei, reclamantul a menționat că potrivit pct. 5 din Contractele de preluare a datoriilor nr. 31/05 și nr. 31/1/05 din 31 mai 2017, Mandatii Aliona, Mandatii Cătălin, Cațer Nicolae și Cațer Sergiu au garantat executarea obligațiunilor noilor debitori și s-au angajat să răspundă în mod solidar și să achite datoria și penalitățile ce reies din Contract, în cazul în care debitorii nu vor respecta obligațiunile

asumate.

Suplimentar, reclamanta menționează că la rândul său, a întreprins mai multe acțiuni în vederea soluționării cauzei pe cale amiabilă și restituirea în termen a sumelor datorate.

Mai mult, la 06 iulie 2017, SC “Diazchim” SRL a expediat în adresa pîrîților somații scrise prin care a solicitat restituirea datoriilor, însă somațiile expediate au rămas fără răspuns.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, din 10 februarie 2020, corectată prin încheierea din 06 aprilie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de SC “Diazchim” SRL a fost admisă.

S-au încasat, în mod solidar, din contul SC “Domulterra” SRL, Cațer Nicolae, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin în beneficiul SC “Diazchim” SRL, penalitatea în mărime de 169 700 lei și dobânda de întârziere în mărime de 55 844, 79 lei.

S-au încasat, în mod solidar, din contul pârâților SC “Nova Greea” SRL, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin în beneficiul SC “Diazchim” SRL, penalitatea în mărime de 730 lei și dobânda de întârziere în mărime de 6 506, 47 lei.

S-a încasat, în mod solidar, din contul SC “Nova Geea” SRL, SC “Domulterra” SRL, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin în beneficiul SC “Diazchim” SRL, taxa de stat în mărime de 50 000 lei.

S-au încasat, în mod solidar, din contul SC “Nova Geea” SRL, SC “Domulterra” SRL, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 26 000 lei.

S-au încasat din contul lui Cațer Nicolae în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 4 560 lei.

S-au încasat din contul lui Cațer Sergiu în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 4 560 lei.

S-au încasat din contul lui Mandatii Cătălin în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 4 560 lei.

S-au încasat din contul Alionei Mandatii în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 4 560 lei.

S-au încasat din contul SC “Domulterra” SRL în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 2 400 lei.

S-au încasat din contul SC “Nova Geea” SRL în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 2 400 lei.

S-au încasat din contul lui Cațer Nicolae în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de citare în sumă de 500 lei.

S-au încasat din contul lui Cațer Sergiu în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de citare în sumă de 500 lei.

S-au încasat din contul Alionei Mandatii în beneficiul SC “Diazchim” SRL, cheltuielile de citare în sumă de 500 lei.

La 03 martie 2020, SC “Domulterra” SRL, SC “Nova Geea” SRL și SRL “King Fruit” au depus cerere de apel solicitând casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, din 10 februarie 2020 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

La 30 noiembrie 2020, Cațer Nicolae, Cațer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin au depus cerere de alăturare la apelul declarat de SC “Domulterra” SRL, SC

“Nova Geea” SRL și SRL “King Fruit”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2021 (menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iulie 2021), s-a admis cererea de retragere a apelului depusă de administratorul SRL “King Fruit” - Nicolae Pascal și s-a încetat procedura de apel, intentată la cererea SRL “King Fruit”, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SC “Diazchim” SRL către SC “Domulterra” SRL, SC “Nova Geea” SRL, Cașer Nicolae, Cașer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, intervenient accesoriu SRL “King Fruit”, cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2022, s-a respins cererea de apel depusă de SC “Domulterra” SRL, SC “Nova Geea” SRL și cererea de alăturare la apel depusă de Cașer Nicolae, Cașer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 10 februarie 2020, corectată prin încheierea din 06 aprilie 2020.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, după achitarea de către SC “Domulterra” SRL în beneficiul SC “Diazchim” SRL a datoriei conform contractului nr. 31/05 din 31 mai 2017, potrivit prevederilor legislației aplicabile speței date, suma penalității constituie 169 700 lei, iar dobânda de întârziere în baza contractului nr. 31/05, constituie 55 844 lei, fapt apreciat corect de prima instanță.

De asemenea, cu referire la pretențiile față de SC “Nova Geea” SRL, instanța de apel a remarcat că în baza contractului nr. 31/1/05 din 31 mai 2017, debitorul a preluat și s-a obligat să achite, alături de fidejursorii săi, suma de 952 804, 69 lei, însă, în termenii stabiliți, debitorul a achitat doar 469 102, 62 lei.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanțe, cu privire la încasarea în mod solidar de la SC “Nova Geea” SRL, Cașer Nicolae, Cașer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin a penalității în sumă de 730 lei, calculată din cuantumul restanței de 7 300, 07 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 6 506, 47 lei.

Cu referire la argumentele apelanților despre netemeinicia încasării datoriei de la persoanele fizice, instanța de apel a remarcat faptul că Mandatii Aliona, Mandatii Cătălin, Cașer Nicolae și Cașer Sergiu figurează în calitate de fidejursori, iar în conformitate cu normele legale aplicabile speței, în cazul neexecutării obligației principale, fidejursorul și debitorul sunt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

De asemenea, instanța de apel a dat apreciere critică afirmațiilor că prima instanță nu a garantat părților, accesul liber la justiție, or, procedura de citare legală a fost respectată atât față de SC “Domulterra” SRL și SC “Nova Geea” SRL, cât și față de Cașer Nicolae, Cașer Sergiu, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, inclusiv intervenientul accesoriu SRL “King Fruit”.

La 28 martie 2022, SC “Domulterra” SRL, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, prin intermediul avocatului Dumitru Pavel, au depus cerere de recurs prin care au solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2022 și a hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, din 10 februarie 2021, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, la etapa primirii în procedură a acțiunii sau, după caz; - restituirea cererii de chemare în judecată, pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară prevăzută de contractul părților; - respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată în

partea încasării dobânzii de întârziere de la copârâți; - reducerea cuantumului penalității de la 169 700 lei până la 16 970 lei și de la 730 lei până la 73 lei; - compensarea parțială SC “Domulterra” SRL a cheltuielilor pentru taxa de stat în sumă de 9 263, 43 lei, în limita pretențiilor admise, cu respingerea în rest a acestei cerințe; - compensarea parțială SC “Diazchim” SRL, a cheltuielilor de judecată pentru asistența avocațială, în cuantum de 3 000 lei, cu respingerea în rest a acestei solicitări; - restituirea în beneficiul recurenților SC “Domulterra” SRL, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin a cheltuielilor de judecată suportate în limitele cuantumului atestat documentar prin actele dosarului.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că, instanța de apel a ignorat faptul că SC “Diazchim” SRL nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului, deoarece somațiile acesteia erau expediate la o altă adresă decât domiciliul oficial al fidejursorului Mandatii Aliona.

Respectiv, prin prisma prevederilor art.170 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța urma să restituie cererea de chemare în judecată, din motiv că partea contractantă nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților.

De asemenea, recurenții au menționat că și prima instanță a admis erori similare, neexpediind actele procedurale la dresa de facto al fidejursorului, iar ca urmare, acestea au generat încălcarea dreptului la un proces echitabil prin necomunicarea cererii de chemare în judecată, și citarea Alionei Mandatii prin intermediul executorului judecătoresc, fără necesitate.

Cu referire la fondul cauzei, recurenții au remarcat faptul că, obligațiile lor au apărut în virtutea contrasemnării contractelor privind cesiunea datoriei nr.31/05 și 31/1/05 din 31 mai 2017, în textul cărora a fost inserată denumirea lor ca fiind ”fidejusori”, însă între părți nu a fost semnat și nici negociat un contract de fidejusiune în modul prevăzut de art.1146 alin.(1) din Codul civil (în vigoare până la 01.03.2019).

În aceeași ordine de idei, recurenții au menționat că stabilirea obligației de achitare a penalității contractuale, conform pct.7 din contractele nr.31/05 și 31/1/05 din 31 mai 2017, nu se răsfrânge asupra fidejursorilor, iar instanțele de judecată eronat au dispus încasarea acestor sume și de la ei.

În altă ordine de idei, făcând referire la prevederile art.630 alin.(1) din Codul civil, recurenții au menționat că instanțele de judecată urmau să aprecieze ca fiind rezonabilă penalitatea în cuantum de 16 970 lei, calculată în baza contractului 31/05, în loc de 169 700 lei și, respectiv, de 73 lei, calculată în baza contractului 31/1/05, în loc de 730 lei.

În concluzie, recurenții au menționat că instanțele de judecată, au admis încasarea cheltuielilor de judecată, în cuantumul corespunzător, fără un temei plauzibil și fără a ține cont de necesitatea și rezonabilitatea acestora.

Cu referire la prevederile art.434 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului menționează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2022, a fost expediată participanților la proces, inclusiv recurenților, la adresele electronice, la 03 martie 2022. (f.d. 206, vol. II)

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul

Colegiului, consideră că recursul depus de SRL “Domulterra”, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, prin intermediul avocatului Dumitru Pavel, la 28 martie 2022, declarat este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul consideră că recursul depus de SRL “Domulterra”, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, prin intermediul avocatului Dumitru Pavel, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurenților este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL “Domulterra”, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, prin intermediul avocatului Dumitru Pavel, nu pot duce la admisibilitatea recursului, deoarece, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanțele de judecată precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel și prima instanță, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune casarea actului judecătoresc contestat.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în recursul

declarat de SRL “Domulterra”, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, prin intermediul avocatului Dumitru Pavel.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de SRL “Domulterra”, Mandatii Aliona și Mandatii Cătălin, prin intermediul avocatului Dumitru Pavel.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh